

APROXIMĂRI DIDACTICE

REGELE MOARE de Eugen Ionescu

● Institutul de Teatru din Tîrgu Mureș
● Data premierei: 20 aprilie 1990 ● Regia: Dan Alecsandrescu ● Scenografia: László Ildikő ● Coloana sonoră: Fáyol Tibor ● Distribuția: Armand Calotă (Bérenger I. regele), conf. univ. Adriana Piteșteanu (Regina Margareta), Iuliana Moise (Regina Maria), Constantin Cicort (Doctorul), Diana Văcaru, anul III (Julietta), Adrian Andone (Guardul).

Fără să-și mai poată revendica vreă bătălie cu cenzura sau ministerul, repunerea în drepturi a dramaturgiei ionesciene e azi un lucru firesc, aproape subînțeles. Nu și simplu, tocmai datorită facturii speciale a acestei dramaturgii, șocînd încă înțelegerea publicului care n-a apucat s-o „prizeze” la vreme. Cei care au cunoscut-o în anii '60, cînd a început să se joace și la noi în țară, prin spectacole solide, cu valoare de referință, aveau toate motivele să fie entuziasmați. Cei care o cunosc abia astăzi, și încă prin spectacole prea puțin concludente, riscă să realizeze mai mult „ciudățenia” acestei dramaturgii a absurdului, fără să perceapă întotdeauna tragismul ei fundamental, vizînd condiția umană. Cam așa stau lucrurile și pentru tinerii care văd spectacolul secției române a Institutului de Teatru din Tîrgu Mureș, montat de regizorul Dan Alecsandrescu, asistat de conf. univ. Adriana Piteșteanu. De remarcat că scenografia semnată de László Ildikő poate fi și ea de oriunde și de nicăieri, fără a avea o legătură directă și necesară cu capodopera ionesciană care e **Regele moare**. Se joacă în general grotescul situațiilor, cu o vădită tentă expresionistă, se șarjează uneori chiar caricatural starea (aproape de transă) a personajelor, se caută cu obstinție un alt fel de a juca, diferit de cel realist, dar modalitatea de reprezentare scenică la care se ajunge poartă vizibil pecetea aproximării și a nesiguranței. Atît în ceea ce-i privește pe

interpreți, cît și pe profesorii lor.

Indiscutabil utilă ca studiu la clasă, abordarea textului ca spectacol ridică dificultăți prea mari pentru gradul de pregătire și posibilitățile reale ale studenților, astfel încît montarea nu depășește stadiul unui exercițiu de tehnică teatrală. Lipsită de fior tragic, reprezentarea nu ne convinge de adevărul ei artistic, dar încearcă să ne recomande cîțiva studenți care, eventual, ar putea să joace cîndva și într-o piesă de Eugen Ionescu. Ei sînt viitorii absolvenți Armand Calotă (regele Bérenger I) și Constantin Cicort (Doctorul), primul cu vădite disponibilități compoziționale și un promițător registru dramatic, cel de-al doilea cu o pronunțată aplecare spre comedie și jocul „în forță”. Cele două regine, Margareta și Maria, sînt interpretate de conf. univ. Adriana Piteșteanu și de viitoarea absolventă Iuliana Moise, fără să știm exact de ce. Aceleași nedumeriri ne încearcă și în cazul Dianei Văcaru (Julietta), studentă în anul III, ele spulberindu-se, însă, la Adrian Andone (Guardul), acesta student abia în anul II, dar cu o sesizabilă înzestrare pentru profesiunea aleasă.

VICTOR PARHON

P.S. Am apreciat bunăvoința domnului profesor Serafim Duicu de a explica unei săli de elevi cum e cu teatrul absurdului și despre ce-i vorba în piesele lui Eugen Ionescu. Dacă înaintea spectacolului aceștia l-au crezut pe cuvînt, după spectacol nu l-au mai crezut deloc. Și nu din vina lui sau a lui Eugen Ionescu. Așa că despre semnificația „actului de cultură” al reprezentării acestei piese, poate, cu altă ocazie.

V.P.

MAI MULT DECÎT CAMPANIE

ÎN LARGUL MĂRII de S. Mrožek ● Teatrul de Stat din Sibiu (secția germană)
● Data premierei: 26 aprilie 1990 ● Regia: Gheorghe Marinescu ● Scenografia: Horațiu Mihaiu ● Distribuția: Kurt Conradt (Slabul), Wolfgang Ernst (Mîlbocul), Rolf Maurer (Grasul), Georg Stephan Potzolt (Poștasul), Kurt Markel (Lacheul).

S-a spus despre Mrožek că este un scriitor al absurdului. Nu mai puțin absurde sînt condițiile în care lucrează azi teatrul din Sibiu: fără ateliere, fără magazii cu elemente de decor și costume — arse toate în timpul Revoluției, la 23 Decembrie. Au rămas doar sala și cîteva birouri, restul s-a transformat în spațiu viran neîmprejmuit, eventual loc de parcare. În aer liber, sub un acoperiș stingher, se încearcă aducerea pe lume a unor elemente de decor. Dar fantoma teatrului este bine păzită de zarzavagii și bișnițarii care-și clamează oferte de jur-împrejur, în plin centrul orașului.

„Am luat legătura cu toate forurile. Deo camdată, forurile municipale nu și-au spus cuvîntul. Ministerul Culturii le-a adresat un apel-somație să și-l spună. Între aceste apeluri, noi am tras un acoperiș sub care se fac acele elemente absolut necesare iluziei, ca să nu fim doar niște fantome care bîntuie o fostă curte imperială”.

Replica nu e în piesa *În largul mării*, ci aparține Cristinei Ioviță care, împreună cu actorul Mihai Bica și regizorul Gheorghe Marinescu, formează „triumviratul” sau „locotenența” aleasă de colegi pentru a cîrmui o corabie avariata.

La secția germană, pe lîngă dezastrul material se adaugă și acela uman, care constă în iminența dispariției trupei. Abia dacă mai sînt actori titrați. Însă, cu institut sau nu, ei se expatriază în corpore. Azi sînt 10, mîine vor rămîne doar 5. Dar poimîine? Scenograful Horațiu Mihaiu, proaspătul coordonator al secției germane, caută cu înfrigurare, pe post de actori, absolvenți ai liceelor germane sau măcar buni cunoscători de germană.

În aceste condiții, deci, a avut loc la Teatrul din Sibiu, secția germană, întîia premieră după Revoluție, majoritatea elementelor de decor și a costumelor fiind împrumutate de la Teatrul German din Timișoara.

Mrožek a publicat *În largul mării* în 1961. Pornind de la motivul naufragiului (trei inși pe o plută, pentru a nu muri de foame, trebuie să-l mănînce pe unul dintre ei) și fructificînd umorul de spînzurătoare, piesa poate fi citită — cu atît mai mult în timpul unei încrîncenate campanii electorale — ca parabolă despre democrație și dictatură, așa cum, se pare, a procedat regizorul Gheorghe Marinescu. În fond, dacă lăsăm în fundal dimensiunea existențială și proiectăm în prim plan ființa socială, încă rămîn suficiente rezerve de materie dramatică pentru a investiga conflictele morale ce de-

